

Prostorska opredelitev gozdnatih hudourniških območij v Sloveniji

Erika Kozamernik, mag. geog.

Predstavitev na delavnici **“Smernice in ukrepi za
gospodarjenje z gozdovi v hudourniških območjih”**

Tržič, 26. november 2024

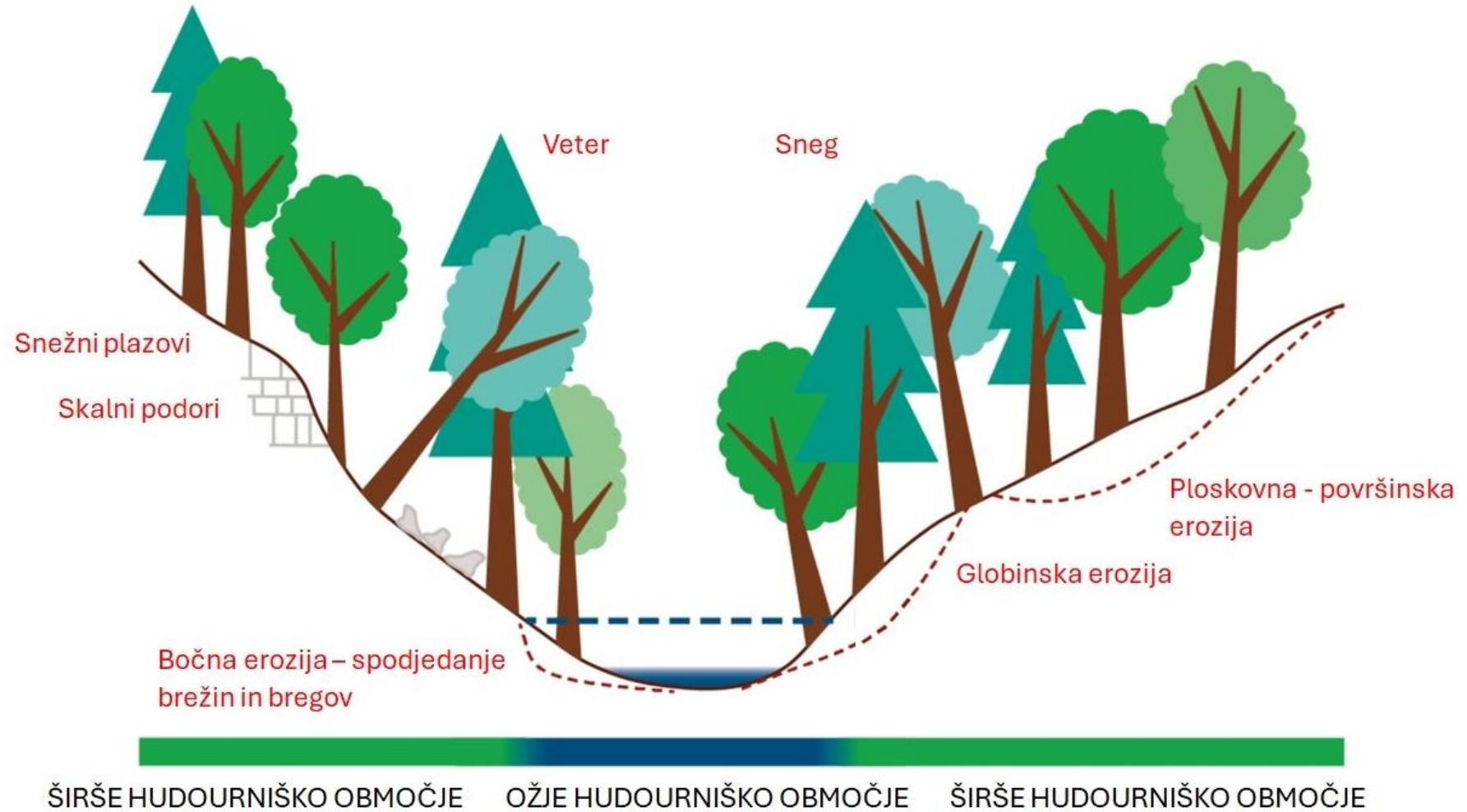
Definicije osnovnih pojmov

hudournik	Hudournik je hribski vodotok z erodibilnim zlivnim območjem ali erodibilno strugo, relativno velikimi padci ali velikim razmerjem med pretoki visokih in nizkih voda.
hudourniška struga	Hudourniška struga je korito, po katerem teče hudournik.
širše hudourniško območje	Hudourniško območje je območje, s katerega vse površinske vode odtekajo v posamezni hudournik.
ožje hudourniško območje	<p>Ožje hudourniško območje ali povirje je območje, ki obsega zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske ali bočne erozije vode. Obsega osnovno strugo hudournika, vključno s hudourniškim pobočjem, do izrazite geomorfološke spremembe.</p> <p>ali</p> <p>Ožje hudourniško območje obsega vodno zemljišče hudournika, vključno z območjem vpliva visokih hudournih voda in območji nevarnosti zaradi erozijskih procesov.</p>
hudourniški procesi	Hudourniški procesi so vsi erozijski in akumulacijski procesi, ki nastanejo kot posledica delovanja hudourniških voda. Vključujejo procese premeščanja plavin in plavja.

Definicije osnovnih pojmov

Hudourniški procesi

intenzivni padavinski dogodki

ploskovna erozija

bočna erozija, spodjedanje brežin

premeščanje plavja in plavin po strugi navzdol (masni tokovi: drobirski in blatni tokovi)

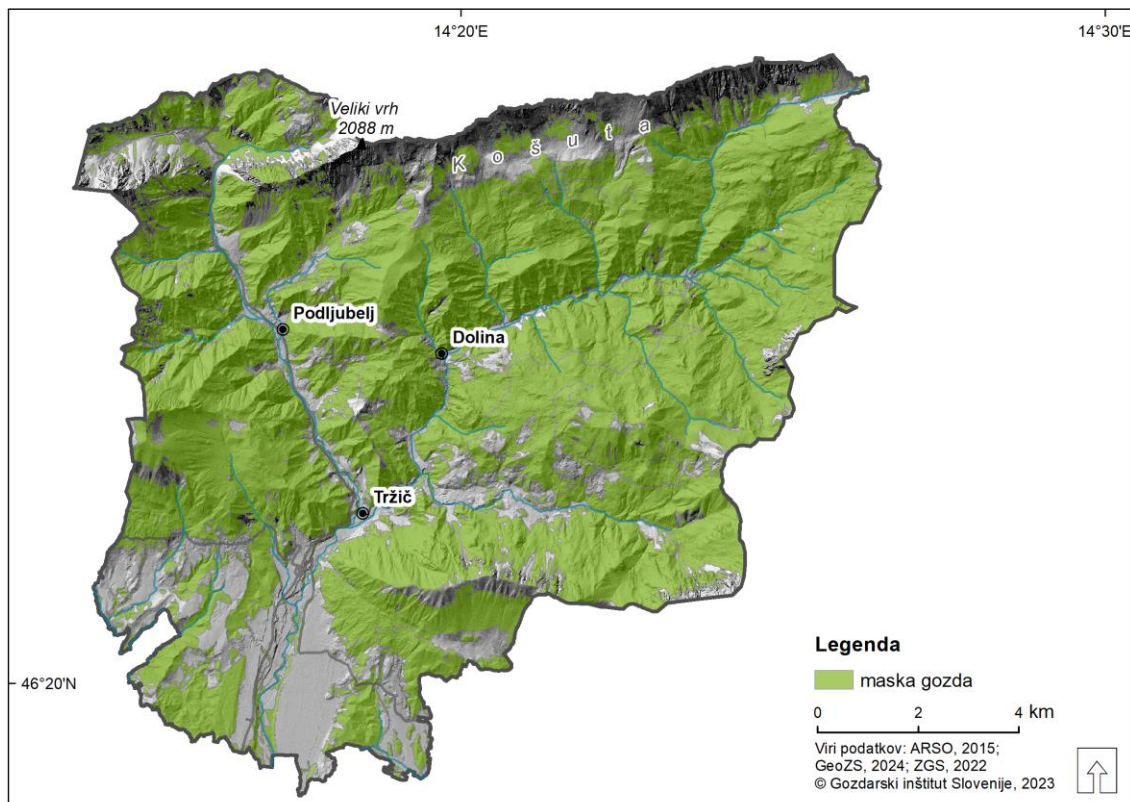
globinska erozija

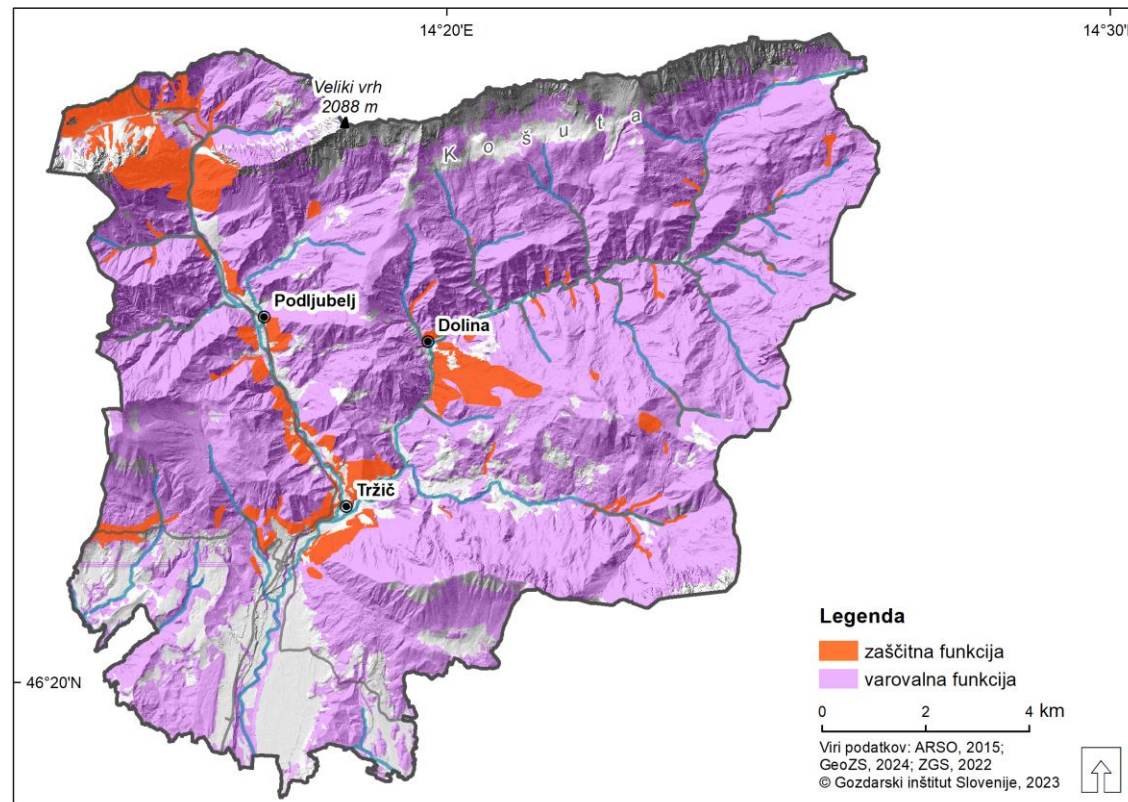
Gozdovi v občini Tržič

- občina Tržič: 15.536 ha
- gozdne površine: 11.691 ha
- delež gozda: 75,25%

maska gozda

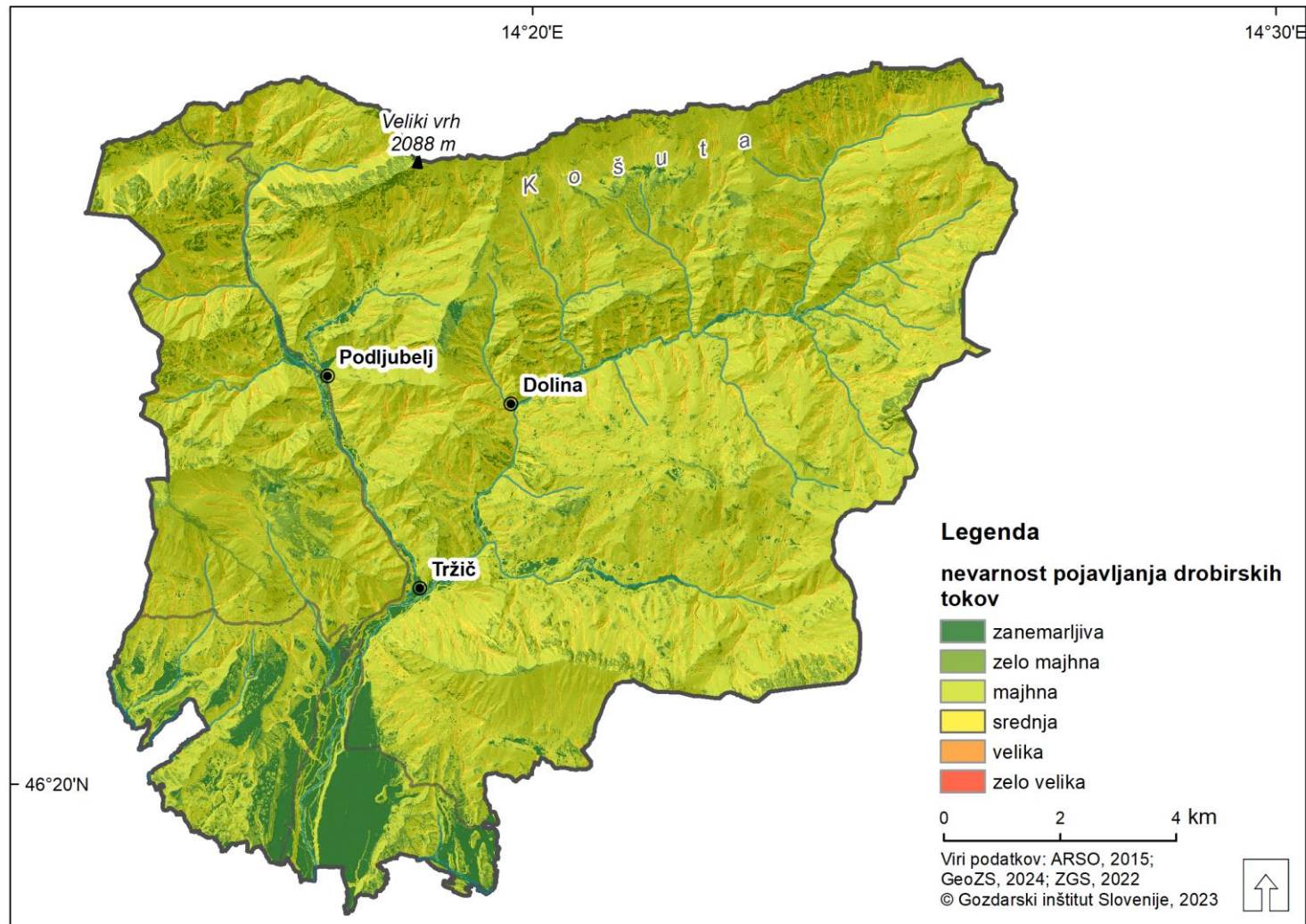
funkcije gozdov

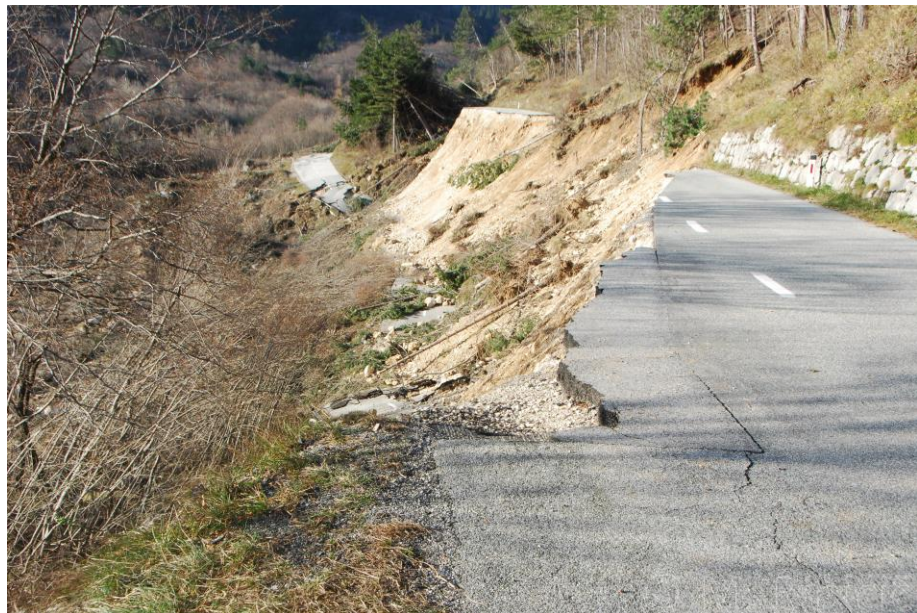
Nevarnost pojavljanja drobirskih tokov

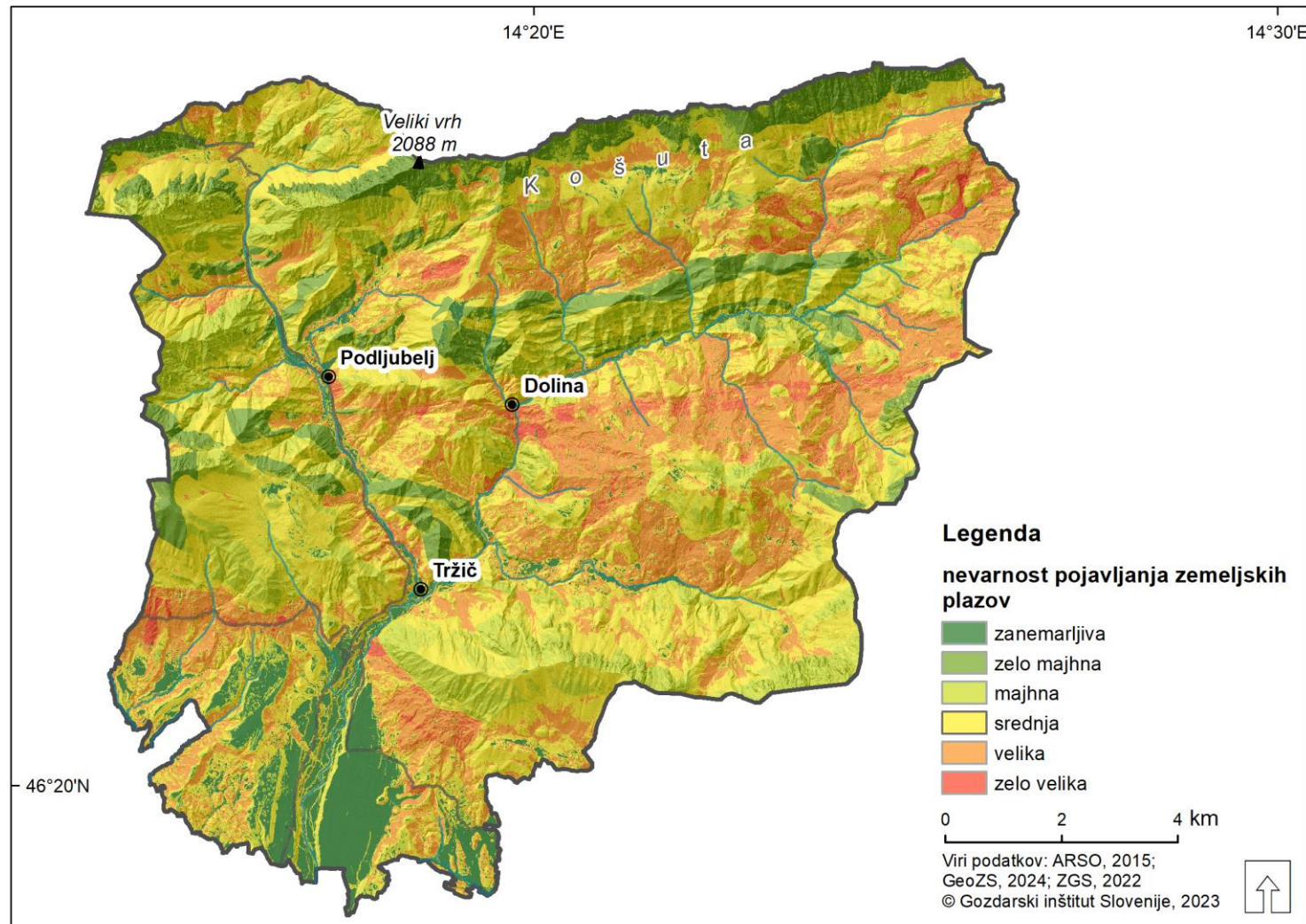
“Drobirski in blatni tokovi so pri nas najpogostejše vrste tako imenovanih **masnih tokov**. Masni tok je gibajoči tok zmesi vode in slabo sortiranega zemljinkega materiala. Kadar je material, ki ga nosi voda s seboj, slabo sortiran in ga sestavljajo tako drobni delci, kot kamni in skale, (lahko pa tudi debela drevesa) govorimo o **drobirskih tokovih** (e-plaz, 2024).”

Nevarnost pojavljanja zemeljskih plazov

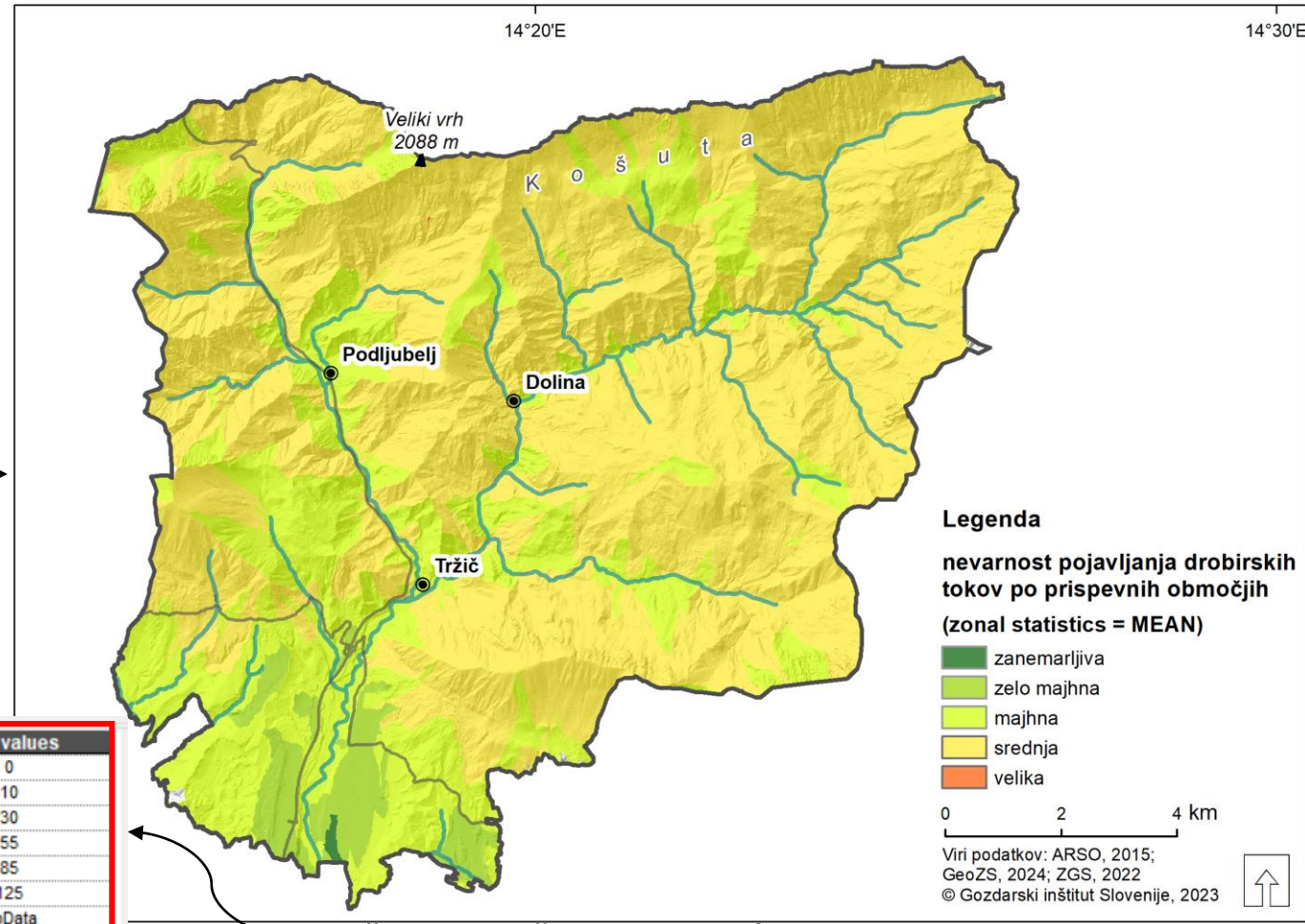
Zemeljski plaz: zemljinski preperel ali nanešeni pobočni material kot enotno telo drsi po pobočju navzdol po drsni ploskvi, ki se ustvari kot šibka ploskev z nižjo strižno trdnostjo, ponavadi na stiku s tršo podlago (drsna ploskev je v homogenem zemljinskem materialu krožne oblike) (e-plaz, 2024).

Nevarnost pojavljanja drobirskih tokov (po prispevnih območjih)

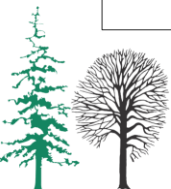
ArcMap:
"Zonal Statistics":
MEAN

uteži

Old values	New values
0	0
1	10
2	30
3	55
4	85
5	125
NoData	NoData

Uteži na osnovi študije Gavrilović et al., 2008.

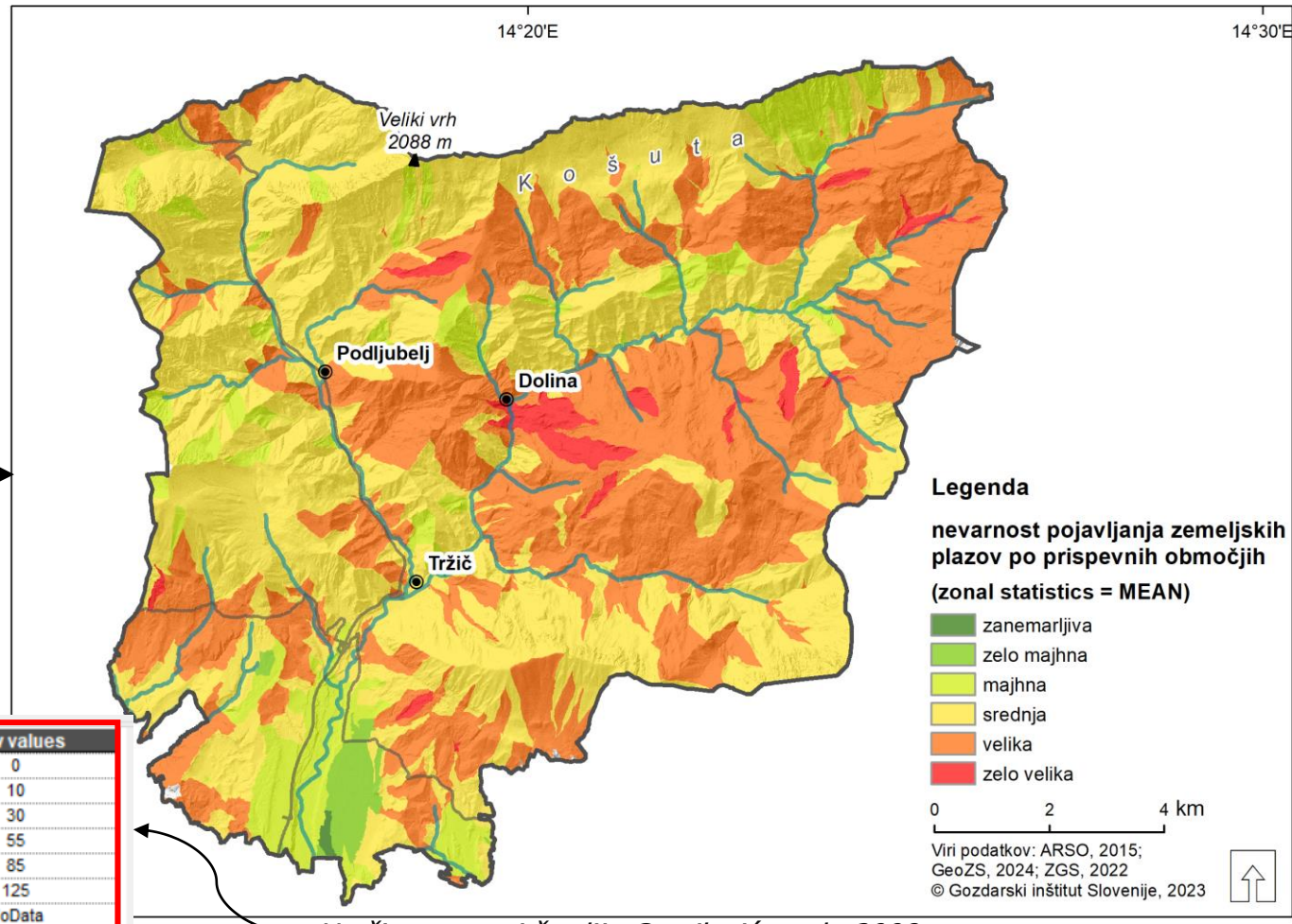

Nevarnost pojavljanja zemeljskih plazov

(po prispevnih območjih)

ArcMap:
 "Zonal Statistics":
 MEAN

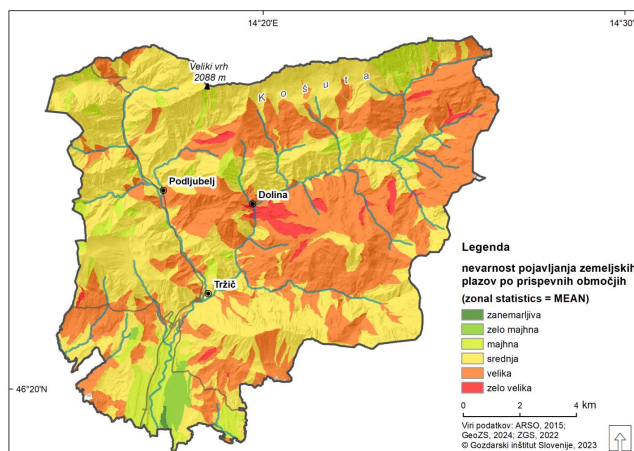
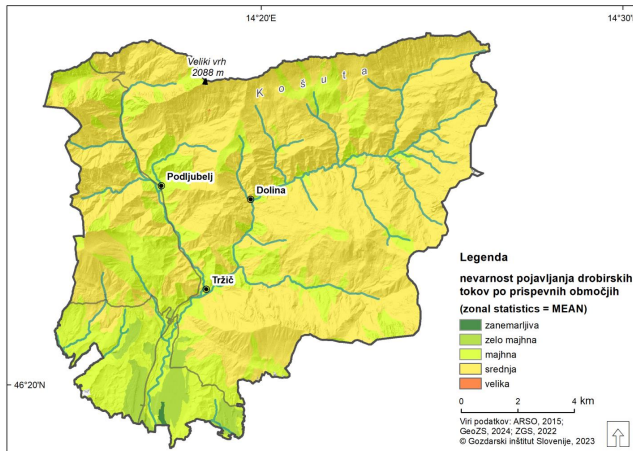
uteži

Old values	New values
0	0
1	10
2	30
3	55
4	85
5	125
NoData	NoData

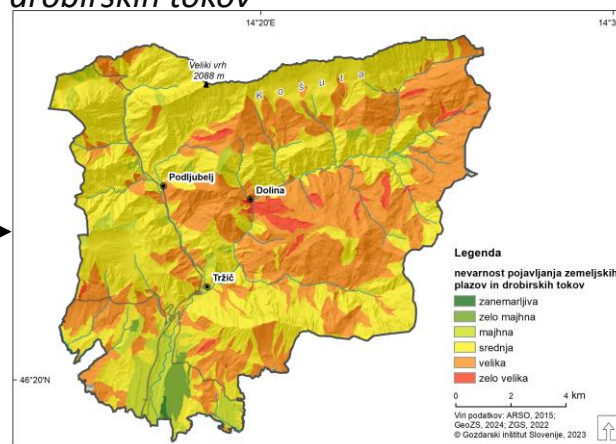
Uteži na osnovi študije Gavrilović et al., 2008.

Nevarnost pojavljanja zemeljskih plazov ter drobirskih tokov

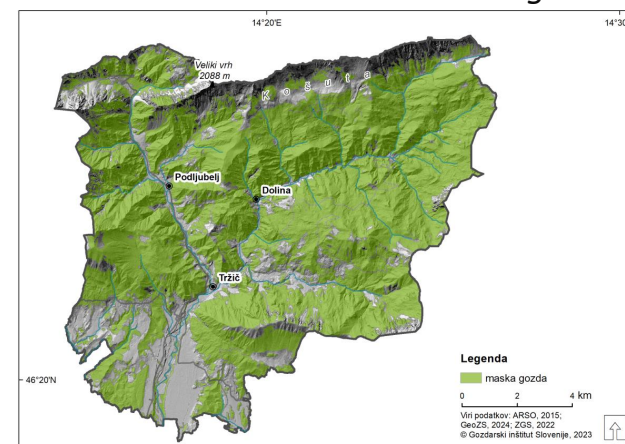

nevarnost pojavljanja zemeljskih plazov in drobirskih tokov

+

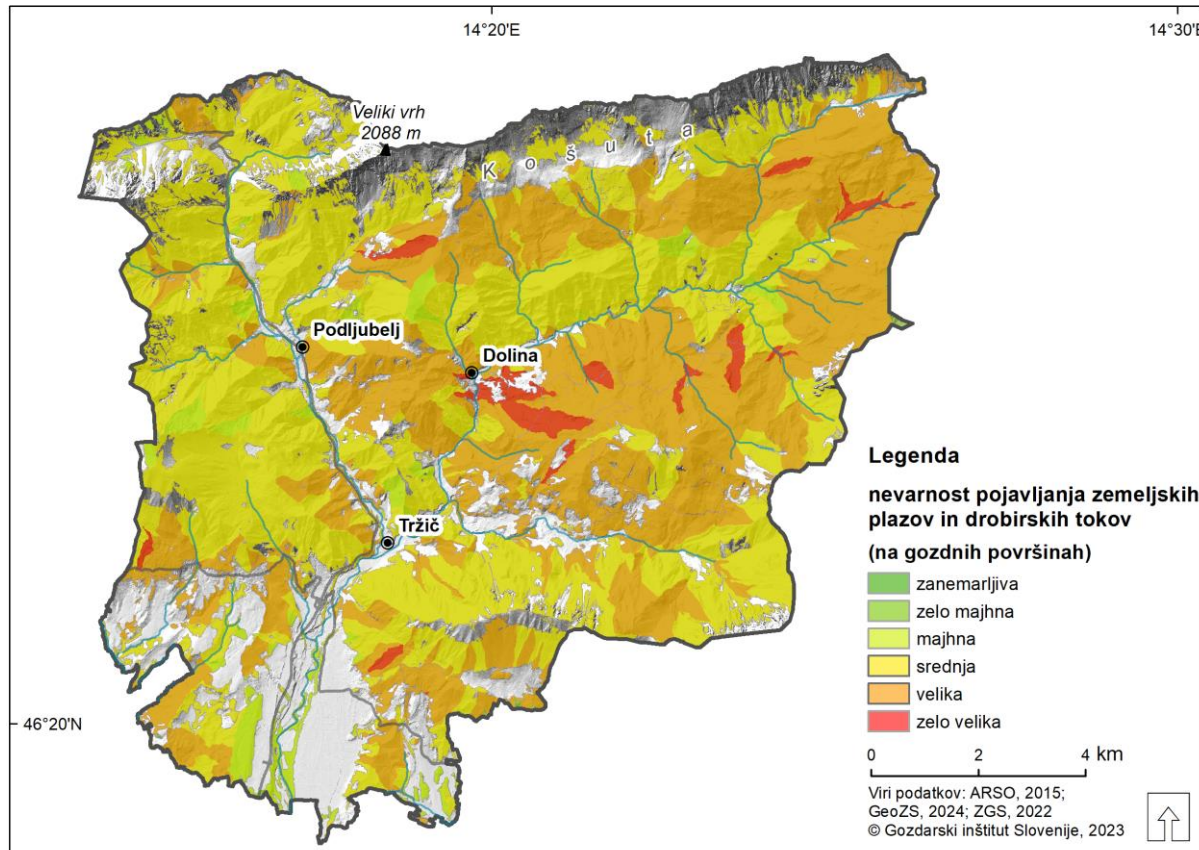
maska gozda

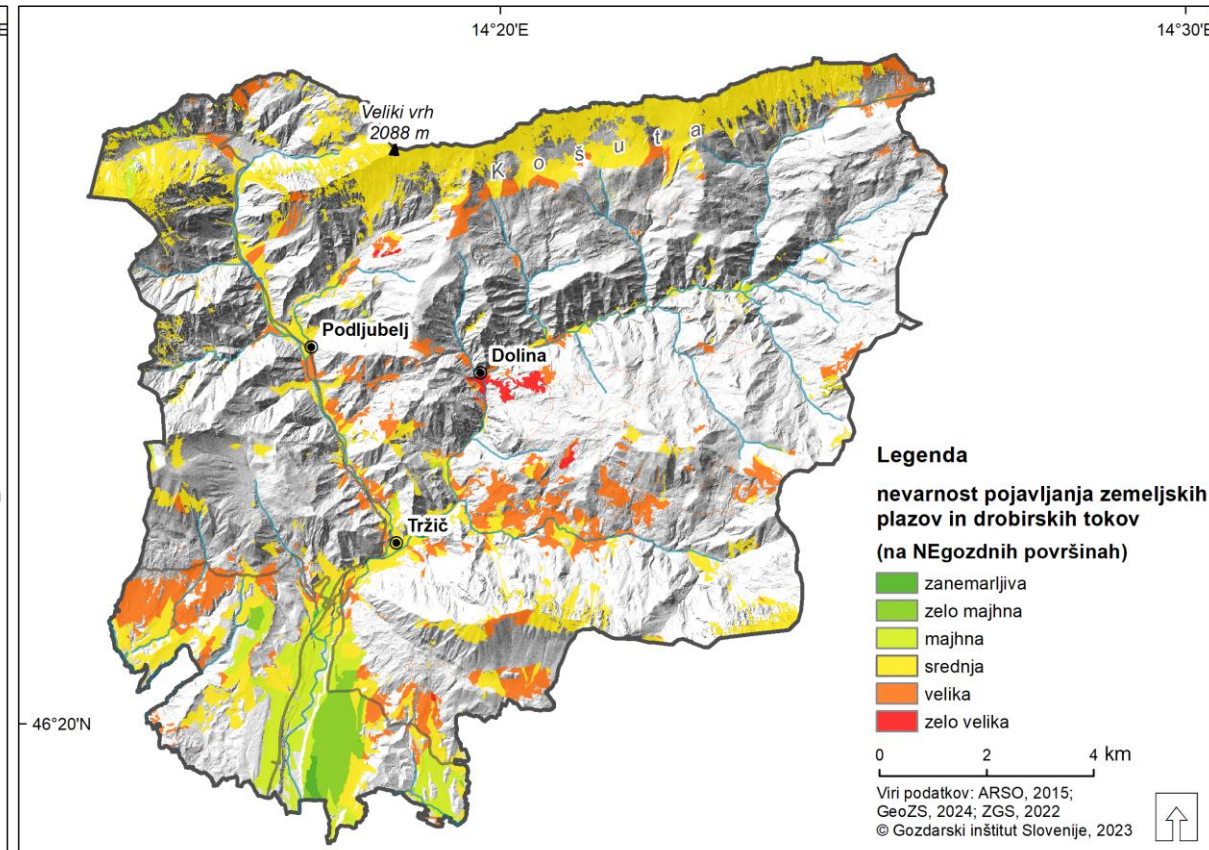
V skupnem sloju je za posamezno prispevno območje upoštevana najvišja izmed obeh kategorij zgornjih dveh slojev.

Nevarnost pojavljanja zemeljskih plazov ter drobirskih tokov

gozdne površine

negozdne površine

Zaključki

- Opredelili smo **prispevna območja z večjo nevarnostjo** pojavljanja zemeljskih plazov ter drobirskih tokov
- Prispevna območja s srednjo, veliko oziroma zelo veliko nevarnostjo takšnih masnih premikov zahtevajo **posebno pozornost z pri gospodarjenju z gozdovi**.
- **Varovalna in zaščitna funkcija gozdov**: na primeru občine Tržič se izkaže kot izjemno pomembna.
- Osnova za **hudourniško nadzorništvo na terenu**: prepoznavanje problematičnih mest na podlagi nemih prič, pregledovanje premostitvenih objektov, pregrad,... itd.

